

Misbruik en moord in de Amerikaanse kerk

Gepubliceerd: 15 november 2005 00:00 | Gewijzigd: 15 december 2005 00:30

Een nieuwe zaak van seksueel misbruik met een dubbele moord brengt de rooms-katholieke kerk in de VS verder in verlegenheid.

Door onze correspondent Tom-Jan Meeus

WASHINGTON, 15 NOV. In de conferentiezaal zijn de bisschoppen toe aan agendapunt negen, de liturgie. Buiten, op straat staren twee Amerikaanse gezinnen treurig voor zich uit, bedremmeld steken ze foto's in de lucht. Er staan de gezichten op van twee vermoorde families, Daniel O'Connell (39) en James Ellison (22), slachtoffers van een van de gruwelijkste zaken rond seksueel misbruik binnen de Amerikaanse rooms-katholieke kerk. „We gaan nu naar de bisschoppen”, zegt Thomas O'Connell (53), een broer van een slachtoffer.

De families zijn naar Washington gekomen om de bisschoppen, bijeen in een hotel nabij Capitol Hill, te confronteren met feiten die vorige maand door een rechter in St. Paul, Minnesota, zijn vastgesteld. O'Connell, een begrafenisondernemer, werd drie jaar geleden vermoord door priester Ryan Erickson (31) in Hudson (10.000 inwoners). Vlak voor de moord confronteerde O'Connell de priester met ontdekkingen over seksueel misbruik van kinderen. Daarna vermoordde dezelfde priester ook James Ellison, een stagiair van O'Connell die niets met de zaak te maken had, maar gealarmeerd door het pistoolschot naar de plaats van de moord was gerend.

„Ik heb het gedaan en ze zullen me pakken”, bekende de priester november vorig jaar aan een diaken. De priester pleegde kort daarna zelfmoord. In een 'John Doe'-zitting, een berechting zonder verdachte, verklaarde de rechtbank in St. Paul vorige maand priester Erickson schuldig aan beide moorden.

Op zitting bleek dat de priester een verzamelaar was van pistolen (hij had er zestien). Er werd porno bij hem gevonden. Een slachtoffer verklaarde dat hij minderjarigen drank gaf alvorens seks met ze te hebben. En vorige week bevestigde de kerk dat Erickson in 2000 tot priester was gewijd hoewel de kerk wist dat hij in de jaren negentig was beschuldigd van seksuele intimidatie. Het is in strijd met het *zero tolerance*-beleid in dat de bisschoppen in 2002 invoerden: geestelijken met een 'verleden' zouden uit hun functie worden gezet. De kerk heeft nog niet verklaard waarom Erickson de dans is ontsprongen.

De zaak is de zoveelste aflevering in een schandaal dat de Amerikaanse katholieke kerk maar niet achter zich kan laten. Volgens cijfers van de Amerikaanse krant *The Washington Post* zijn de laatste jaren 11.000 gevallen van seksueel kindermisbruik bekend geworden waarbij 5.000 geestelijken waren betrokken. Maar misbruik gecombineerd met dubbele moord is niet eerder vastgesteld.

De families O'Connor en Ellison, ze zijn met elf man, hebben geen ervaring met acties, beaamt Thomas O'Connell terwijl ze de straat oversteken, op weg naar de bisschoppen. Zij zijn ondernemers, zegt hij. Zelf heeft hij een marketingfirma, zijn vermoorde broer organiseerde begrafenissen en de Ellissons zijn voornamelijk boeren; zij laten het woord doen door de trots van de familie, Tim Ellison (28), die net terug is uit Irak en zijn uniform nog draagt. „Wij komen geen rotzooi trappen“, zegt Thomas O'Connell. In zijn binnenzak, legt hij uit, heeft hij een vijf-puntenplan voor de kerk. Punt één is dat bisschoppen disciplinair worden gestraft als ze, zoals bij Erickson, een priester wijden die eerder bij seksueel misbruik betrokken is geweest.

Zijn katholieke geloof, zegt hij, is niet door de zaak aangetast. Maar de manier waarop de kerkleiding in de VS met het misbruik omgaat stoort hem. „De bisschoppen duiken weg, ze dekken toe. Dat mag niet langer.“ Je moet weten, zegt hij, dat priester Erickson de mis opdroeg bij het huwelijk van zijn broer, en zelfs zijn begrafenismis voorging. „Begrijp je de schok?“

Als de families in het hotel de roltrap naar de conferentiezaal willen afdalen, lopen ze tegen beveiligingsmensen op. Irak-ganger Tim bloost, hij maakt als eerste rechtsomkeert. Even later mogen de families kort met een woordvoerder praten. O'Connell krijgt geen toezeggingen en formuleert in alle rust wat nu de volgende stap wordt: hij wil naar de paus.

Advocaat Mike Flannigan (28) kijkt op een afstandje tevreden toe. Zoals het Cindy Sheehan afgelopen zomer lukte met een onvervulbare eis (een gesprek met president Bush) aandacht voor haar anti-oorlogsactie te genereren, zo garandeert deze eis dat de actie nog wel een paar maanden goed blijft, meent hij. Flannigan werkt voor het kantoor van Jeff Anderson, die in de jaren tachtig als eerste advocaat in de VS een schadevergoeding loskreeg van een priester die een kind misbruikte. Het kantoor staat nu zeker duizend slachtoffers van misbruik bij. Deze zaak, zegt hij, heeft de potentie van een doorbraak. IJzingwekkende feiten, een falende kerk, en een redelijke maar overtuigde familie. „Het lukt de Amerikaanse bisschoppen al jaren de schade relatief klein te houden“, zegt hij. „Dat zal nu heel moeilijk worden.“

[advertentie]

